

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó intézmény neve: **Települési Értéktár Bizottsága**
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: **Máté Imréné, a bizottság elnöke**
Levelezési cím: **7081 Simontornya, Vár tér 10.**
Telefonszám: **74/ 486-354**
E-mail cím: **simontornyai.var@gmail.com**

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Hajdani Vármegyeháza**
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása: **épített környezet**
3. A nemzeti érték fellelhetőségi helye: **7081 Simontornya, Beszédes Ferenc u.**
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik: **települési**
5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

1718. július 26-án döntött úgy Tolna vármegye közgyűlése, hogy az iratok megőrzésére és a rabok elhelyezésére megyei székházat kell építeni Simontornyára, így Simontornya 1727-1784 között –mint a megye legjelentősebb települése- a vármegye központjává vált.

A vármegye háza a mai Beszédes utcában - akkor Vármegyeház utcában (a később csendőrlaktanyaként emlegetett épületben) kapott helyet a börtönnel és a levéltárral együtt. Az építési terület -Styrum gróffal folytatott hosszú alkudozás után és a földesúr feltételeinek elfogadásával- ¹ 300 forintért került a vármegye tulajdonába. 1724 decemberében született meg az egyezés, 1725 májusában az építési vállalkozók hozzáfoghattak a munkához, s két év múlva a vármegye hivatalai beköltöztek a 40x42 méteres négyszög alakú épületbe. Itt kapott helyet a főispáni és alispáni hivatal, a tanácsterem, a levéltár, a pénztár, valamint a várnagy és a hajdúk lakása; a pincében börtön, a melléképületekben pedig az istálló 20 ló számára. 1727-re felépült a megye első székháza, de már 1735-re kiderült, hogy a mocsaras vidék miatt a talajvíz szintje minduntalan megemelkedett, s állandó nyirkosság vette körül az odatelepített levéltárat. A nedvesség miatt a börtönök sem voltak használhatók. Az épület (nem utcai) felét az összeomlás veszélye miatt az 1820-as években le is kellett bontatni.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

XVIII. századi épület.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája

---

¹ A vármegye nem sérti meg a földesúr törvénykezési és pallosjogát

Dr. Kiss István: Simontornya krónikája (1938)
Tóthné Unghy Ilona: Simontornya képes krónikája (2015)

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III.

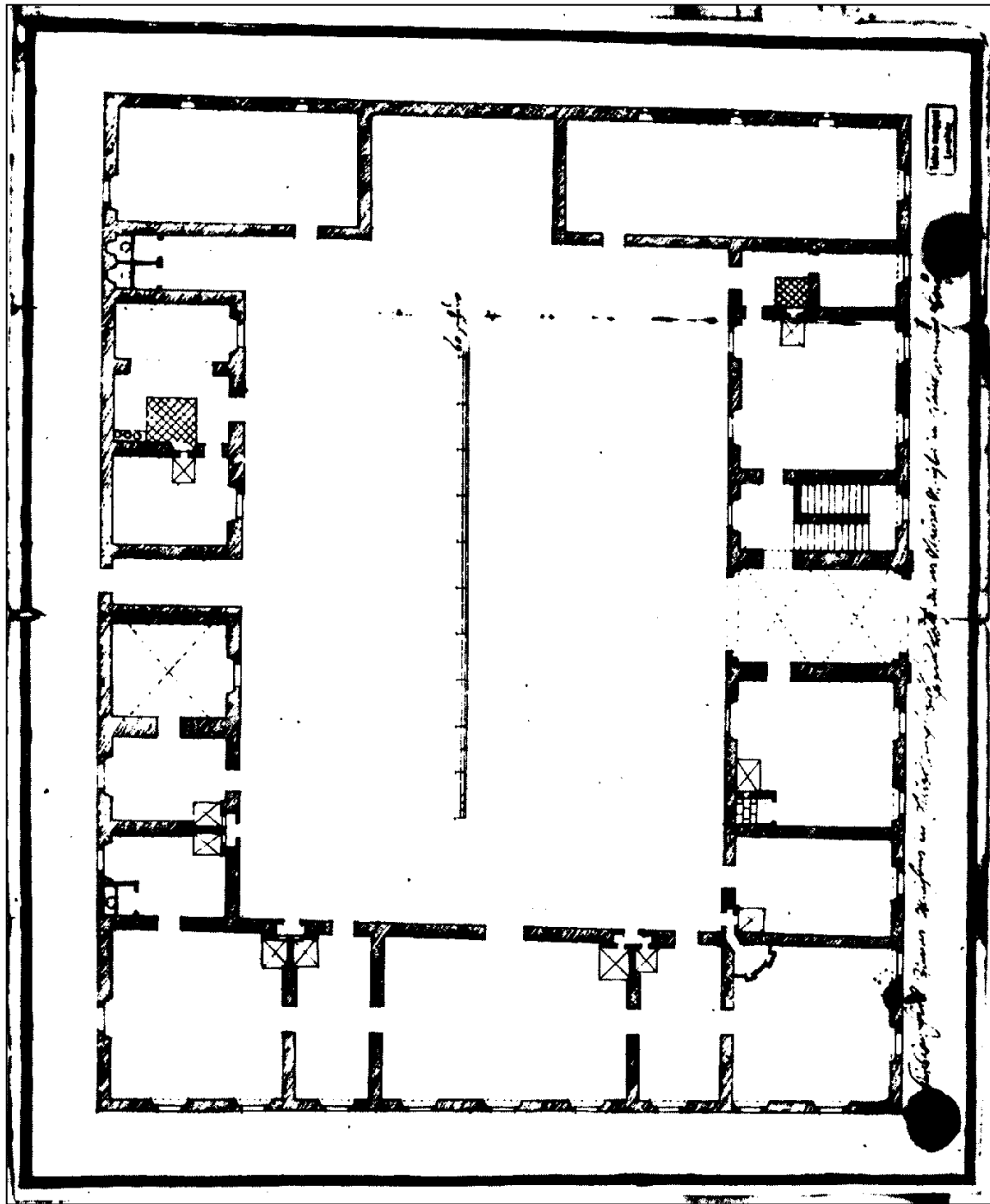
MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatokhoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat.

Item	Cost
230500. Fagus Mili i a 2.	473.
770. Mer. Calvis a d 50.	385.
Muzicatio ab omni labore	400.
Fusca Lignatio	400.
335. Frusca Pinor a d 50	164. 50
950. Frusca Asserium a d 13.	142. 50
44000. Frusca Scandular a d 50.	70. 50
900. Frusca Laurus vulgo lécz a d 5.	15. -
71000. Clavikattar vulgo lécz a d 25.	38. 25
300. Clavi Majoris a d 1.	5. -
104000. Clavi Scandular a d 90.	90. -
4 Centenarius ferri a d 19.	36. -
Total	2557. 75

Simontornyán az 1726/1727. évben épített megyei székház építési költségeinek előirányzata.²

² Tanulmányok Tolna megye történetéből V. – Tolna Megyei Tanács Levéltára, Szekszárd, 1974. – 160. oldal.

Simontornyán a hajdani Vármegyeház utcában (mai Beszédes utcában) 1726/1727. évben felépített vármegyeház alaprajza³

„A terveket az 1725. január 19-i közgyűlésen már megállapították: a tanácsterem, a levéltár és pénztár részére boltozott helyiséget; főispáni, alispáni hivatalt, várnagynak és hajdúknak lakást jelöltek ki; továbbá 20 lóra istállót, az épület alatt több börtönül szolgáló pincehelyiséget vettek számításba.”⁴

³ Tanulmányok Tolna megye történetéből V. – Tolna Megyei Tanács Levéltára, Szekszárd, 1974. – 160. oldal.

⁴ Dr. Kiss István: Simontornya krónikája – Simontornya, 1938. – 309. oldal.

A hajdani megyeház épületének megmaradt 9 ablakos utcai homlokzata 2000-ben. A vármegye 1784-ben eladta 800 forintért Styrum grófnak „... ki oda uradalmi alkalmazottjait telepítette be...”⁵ A XX. század elején dr. Telegdy főállatorvos háza volt, majd csendőrlaktanyaként működött. Ma több család lakóháza.⁶

---

⁵ Dr. Kiss István: Simontornya krónikája – Simontornya, 1938. – 313. oldal.

⁶ Fényképezte Kiss Margit. Átemelve Kiss Margit – Tóthné Unghy Ilona: Simontornya képekben régen és az ezredfordulón 1. kötetéből